

Referat despre credinte, idei si practici religioase in epoca preistorica - partea a doua

Fireste ca in aceasta privinta nu puteau exista norme absolut identice la grupuri aflate la distante de sute sau mii de kilometri unele de altele; dar e clar ca desi respectivele concepte erau vagi, iar acceptia lor era labila ele existau si ca erau respectate. Adeseori corpul era asezat pe partea dreapta in pozitie chemuita, cu capul orientat spre rasarit si sprijinindu-se pe o lespede de piatra. Uneori cra niul era desprins de corp si inmormintat separat, golit de creier. Leziuni dovedind o moarte violenta lasa sa se presupuna ca se practica (ca la unele populatii primitive de azi) si sacrificii rituale umane. Alaturi de corpul defunctului se depuneau ca ofrande unelte de piatra ingrijit lucrate, dinti de bizon, de ren, de cerb, etc; sau mai multe perechi de coarne de capra de munte, in mod ordonat dispuse in jurul craniului. Bucatile de ocru gasite linga cadavre ne permit sa admitem si existenta unui ritual simbolic al colorarii cadavrelor.

In paleoliticul superior, in orice caz, existenta acestui obicei este certa. Cum rosul culoarea sangelui era considerat desigur culoarea vietii, cadavrul era presarat cu ocru rosu, in pulbere sau amestecat cu argila. Poate pentru ca defunctul sa recapete culoarea vietii si in felul acesta sa participe in continuare prin analogie magica la viata grupului?

O semnificatie magica, un sens religios aveau fara indoiala si reprezentarile artistice, deosebit de frecvente in perioada paleoliticului superior. Includerea lor in repertoriul actelor de cult era determinata de conceptia de viata a omului acestei perioade.

Omul epocii paleolitice se simtea intr-un raport direct si permanent cu natura, pe care o vedea animata, careia ii atribuia un suflet; si era convins ca el putea avea o influenta sigura si nemijlocita asupra naturii, asupra intregii lui ambiante. Lumea i se prezenta ca o unitate. O limita intre el si animal era foarte indecisa. Omul considera ca intre el si regnul animal exista o analogie de esenta, daca nu chiar o identitate functionala. Notiuni abstracte nu avea, conceptul de "suflet" inca nu i se formase, nici ideea de irealitate sau de supra terestru.

Ca atare, si arta sa (acum ordonata iconografic, dandu-i-se ansamblului o semnificatie anumita) va fi o arta de reproducere realista, concreta, direct legata de experienta sa practica, iar nu o arta conceptuala, stilizata, abstracta, ca mai tirziu arta perioadei neolitice. Ideea de etern, ideea de extrapamint-tesc, ideea unei vietii "de dincolo", ideea de stramosi, ideea de spirite, toate acestea vor aparea abia in neolitic. Si tot in neolitic se va delinia in mintea omului si distinctia dintre corp si suflet. Omul paleoliticului nu concepea inca o asemenea dualitate.